

Gev tónleikavinnuni luft undir veingirnar

Gunnvør Balle
tingkvinna fyri Tjóðveldi

Áttu vit ikki at stovna eina tónleika-útflutningsstovu, ið hevur til endamáls at menna føroyska tónleikavinnu? Hon skal fyrst og fremst lata stuðul til at flyta tónleikarar og útgerð til og úr landinum, men kann víðkast til eisini at geva tónleikavinnuni ráð og tænar.

Kanst tú ímynda tær eitt summaruttan tónleik? Uttan stóru pallarnar á G! og SF? Komið er á hægsta summarið nú Twisted Sister og onnur góð nøvn havað rokkað á Vágsbøi og við Summarfestivalinum eru vit um at leggja enn eitt

festival-ár afturum. Tónleikafestivalarnir hava fest røtur og skapað eina nýggja mentanarrørslu í tí føroyska summarinum. Teir gera Føroyar stuttligar og dragandi at vitja og búgva í, bæði fyri fastbúgvandi, úti-setarnar og fyri útlendingar. Heilt nógv ferðafólk koma til Føroya bara fyri at uppliva serliga G-Festivalin, eitt livandi dømi um at ferða- og tónleikavinna skapa stórvirðir saman. Tónleikagnvini fáa nú nær um eins stóra rúmd í fjølmíðlunum sum makrelurin, og tað sigur ikki so lítið :)

Saman við fjølbroytta føroyska tónleikalívinum sum heild, skal týðningurin, sum festivalarnir hava sum lovføl til eina tónleika útflutningsvinnu, ikki undir-metast. Gransking vísir, at tær skapandi greinirnar verða størstu vinnuøkir í framtíðini, og fara at kasta stórvirði av sær til samfelagið. Hetta verður sjálvsagt eisini galdandi í Føroyum, um vit vilja vera partur av framtíðini og fáa kreativ og vælútbúgvinn fólk at stóðast her. Gaming, telduspøl, film-

ur og tónleikur eru dømi um vinnur í stórum vøkstri, sum fara um landamørk og kasta heilt nógv aftur til tey lond, ið hava satsað. Hesar listagreinar eru sera kommersiellar og skapa ein endaleysan tør, ið stóðugt skal nøktast í framtíðini.

Tí hevur tað týðning at vit í okkara vinnupolitikki eru framsøkin og stóðugt seta neyðugt tilfeingi av til at stuðla undir tær kreativ vinnurnar. Tónleikafestivalarnir skapa eitt gott grundarlag, men neyðugt er við almennum stuðli og hjálp til at tónleikarar sleppa út í heim at royna flogið. Hjá tónleikaranum er tað heilt avgerandi at fara í onnur lond at spæla og kappast fyri áhaldandi at mennast og fyri at hava møguleika at liva av sínum tónleiki. Nógvir tónleikarar, ið liva av at skapa tónleik, setast aftur at flyta heim, tí tað er nærum fíggarliga ógjørlegt at búgva í Føroyum, tá neyðugt er at ferðast til meginlandið fleiri ferðir um árið at spæla.

Eg skilti sera væl vónbrotini frá tónleikavinnuni, tá tað fyrr í summar frætt-

Kanst tú ímynda tær eitt summaruttan tónleik? spyr Gunnvør Balle, løgtingskvinna fyri Tjóðveldi. Myndin er frá hóskvøldinum á Summarfestivalinum, tá Twisted Sister var á pallinum

ist, at Atlantsflog í nógv minni mun ætlar at stuðla ymsum tiltøkum, sum td. tónleikafestivalum. Hetta feruttan iva at fáa álvarsama ávirkan á tónleikavinnuna í Føroyum og tí eiga myndugleikarnir at taka eina stóðu til hvat so skal gerast.

Fyrr í ár varð eitt uppskot frá mær um at stovna filmsgrunn samtykt, við tí broyting, at Vinnuáráðið skal gera eina "heildarættan um

ein yvirskipaðan politikk fyri kreativ vinnur, herundir film." Í hesi heildarættan fyri kreativ vinnur, sum Vinnuáráðið vónandi skjótt kemur við, eigur ráðið at seta okkurt slag av tónleika-útflutningsstovu í verk. Tað kundi byrja við eini skipan, ið líkist tí íslensku Loftbrúnni. Har luttaka stjórnin, Ícelandair og aðrir partar í stuðulsskipan, sum tónleikarar kunnu søkja

um stuðul til ferðaseðlar og frakt úr, so tað er lættari at sleppa út í heim at spæla. Nú Atlantsflog er 100% almenn ogn, eigur Vinnuáráðið sjálvsagt at fáa tað at bera til, at fáa flogfelagið saman við Landsstýrinum og øðrum (td kommunum og privatum fyrítøkum) við í eina slíkari skipan.

9. august 2014

Eiga at taka avmarkingarnar um avreiðingaruttanlands burtur

Brandur Sandoy
tingmaður fyri Fólkaflakkin

Í 2013 vórðu nøkur snelluskip av VØRN revsaði fyri brot á kunngerð nr 95, frá 27 juni 2005.

Hetta vóru skip, ið royndu undir Íslandi, og sum landaðu í Vestmannaoyggjunum vegna illveður á leiðunum millum Føroyar og Ísland. Tey sluppu ikki heim vegna illveður millum lond, og so als ikki við túrum uppá 15-20 tons, sum ofta var tilfelldið, vegna vánaligt fiskarí í 2013 undir Íslandi.

Avleiðingin varð, at Vørn boðaði hesum skipum frá, at tey mistu ein part av kvotu

teirra undir Íslandi fyri tað árið. Hetta hevði við sær minni inntøku fyri manningina við hesum skipum, umframt lægri skattainntøkur fyri Føroyaland og er steinur oman á byrðu hjá snelluskipunum, sum ikki hava stórt inntøkugrundarlag framm-anundan.

Í ár hava línuskipini, ið hava kvotu undir Íslandi, fyri ein stóran part roynt vestur móti grønlenska markinum og heilt upp móti Vestfirðum, sum er norður-vestur hornið á Íslandi.

Haðani tekur tað 3-4 dagar at sigla til Føroya, alt eftir veðri. Prísirnir í Íslandi eru kappingarførir og betri treytir fáast í Íslandi viðvíkjandi landingar-útreiðslum, harafturat varð sera gott fiskarí har vesturi, og hevur hetta tí ført við sær, at fleiri línuskip hava landað part av veiðuni í Íslandi.

Enntá loysir tað seg hjá summum skipum at landa í Íslandi, vitandi at tey missa av kvotuni.

Tað sum tey missa av kvot-

uni verður bara burtur úr skipanini. Tey sleppa ikki at fiska tað, og ongin annar heldur. Hetta vil siga, at vit í Føroyum gera restriktiónir soleiðis, at skipini skulu landa veiðuna í Føroyum, hetta eydnast ikki. Og orsaka av somu restriktiónum liggur ófiskað kvota á hvørjum ári eftir í Íslandi, sum er okkara háttur at straffa okkara egnu landsmenn, peningur, ið kundi komið inn í føroyska búskapin, men sum vit velja at lata liggja eftir í Íslandi sum óveidd veiða.

Føroyska samfelagið hevur seinasta árið givið fiskakeyparunum og fiskavirkjunum betri treytir at bjóða upp á fiskin frá føroyskum skipum, við at samtykt lógina um virkispan, sum sambært fiskakeyparum skuldi hava jaliga ávirkan á keypiorku teirra tá um botnfisk ræður. Higartil hevur hetta tó ikki endurspeгла seg í fiskaprísunum her á landi og nógv bendir á, at veruligi trupulleikin er, at ov fáir aktørar eru á marknaðinum í Føroyum.

Politiskt ynskja vit sjálv-

andi at fáa so nógv fisk um føroyskan kaikan, og gjøgnum føroyskar hendur, sum gjørlegt. Spurnartekin kann tó setast við, hví neyðugt skal verða at seta avmarkingar fyri avreiðingumuttanlands. Skal veiðuliðið hjá okkum bløða fyri at halda liv í nøkrum fiskakeyparum sum ikki megna at bjóða kappingarførar prísir og treytir? Eru vit ikki við hesum avmarkingum við at kippa gullhønin, ið verður okkum gulleggini sum vit liva av? Skulu vit ikki heldur lata marknaðartreytirnar ráða, og so lata fiskakeypararnar laga seg til hesar fyritreytir?

Felagið Línuskip hevur ofta gjørt vart við trupulleikarnar, ið standast av omanfyrenevndu kunngerð. Millum annað hevur felagið skotið upp, at markið fyri avreiðingumuttanlands verður hækkað, og atuttanlandsveiðan verður roknað upp á eitt heilt kalendaraár, tí so fáa skipini betri stýrt landingunum.

Kunngerðir verða gjord-

ar av fyrisitingini í Fiskimálaráðnum, og er tað tí landsstýrismaðurin, sum hevur endaligu ábyrgdina av kunngerðini.

Mangan hevur verið funnist at og undrast á, at raksturin hjá føroysku línuskipunum ikki hongur saman og at tey koyra við undirskoti á hvørjum ári. Tá slíkar atfinningar eru frammi, er tað sum oftast fiskidagaskipanin ið fær skoluna fyri at raksturin ikki ber seg.

Men tá vit sum land lata fremmand línuskip koma undir Føroyar at veiða tað sum okkara egnu línuskip skulu veiða, tá vit ár undan ári máa undan dagatalinum hjá hesum skipum, tá vit ikki vilja kompensera tey ið missa fiskirættindi við øðrum rættindum, og tá vit sjálvi harafturat leggja restriktiónir á hvar landast kann, so sigur tað seg sjálvt, at tað eru vit sjálvi ið taka lívið av hesum skipabólki.

Hevði tað staðið hesum skipum frítt at valt hvar veiðan skuldi verið landað,

so kundu tey fingið munandi betur økonomi í raksturin. Tað sum manglar í hjá hesum skipum í dag er, at tey fáa 1-2 krónur uppá prísir, so hongur raksturin saman, og tað høvdu tey fingið, um vit vildu avtikið ella linkað kravið um landingaruttanlands.

Í dag eru umleið 12 línuskip í vinnu, 14 mans eru við hvørjum, ialt 168 mans. Hetta er fleiri enn teir, ið sigla við uppsjóvarskipum okkara. Flestu av teimum eru familjumenn, meðan ein partur eisini eru ungdómar, sum skulu verða teir sum bera samfelag okkara víðari. Tað finst ikki ein betri skúli fyri hesar ungdómar, og tí eru línuskipini nakað ið vit sum samfelag eiga at halda fast um og skapa fyritreytir fyri, at tey framhaldandi kunnu verða í vinnu.

Vit eiga tí eftir mínum tykki at taka avmarkingarnar um landingaruttanlands av, og lata marknaðarkreftirnar aftur fáa ræði. Tá koma vit at síggja eina vinnu sum ber seg.